

6. ZDRAVOTNÍ PÉČE O CIZINCE

(zdravotní pojištění cizinců v PVZP a.s., zdravotní péče o cizince a onemocnění cizinců na vybrané nemoci)

Data o cizincích, uvedená v této kapitole, jsou získána z Národních zdravotních registrů (Národního registru hospitalizovaných, Národního registru potratů), informačního systému orgánů ochrany veřejného zdraví (registru tuberkulózy) a z výkazů o čerpání zdravotní péče cizinci, které jsou v rámci Národního zdravotnického informačního systému (NZIS) zpracovány v Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR). Tato data jsou doplněna informací z Pojišťovny VZP, a.s. (PVZP, a.s.) o zdravotním pojištění cizinců v ČR.

Uvedené údaje za zdravotnictví dávají pouze neucelenou informaci o čerpání zdravotní péče cizinci a o jejich zdravotním stavu v ČR.

Dalším možným zdrojem dat jsou informace uvedené na internetových stránkách ÚZIS ČR na adrese: <http://www.uzis.cz>

Metodické poznámky k tabulkám

Tabulka 6-1. Zdravotní pojištění cizinců pojištěných v Pojišťovně VZP, a.s. od 1. 1. do 31. 12. 2007

Tabulka se týká cizinců s dlouhodobým i krátkodobým pobytem na území ČR, kteří uzavřeli smluvní zdravotní pojištění s PVZP, a.s. Jde o komerční pojištění, které je uzavíráno na základě dobrovolnosti.

Počet pojištěných cizinců v roce 2007 vzrostl proti roku 2006 pouze o 3,8 % a činil 41 787 osob. Oproti loňskému roku, kdy byl zaznamenán pokles počtu pojištěných cizinců ze zemí EU o 10 %, došlo k růstu tohoto počtu o 25,5 %. Na celkovém počtu pojištěných cizinců smluvním zdravotním pojištěním se podíleli 5,3 %. Na prvním místě z počtu pojištěných cizinců smluvním zdravotním pojištěním s PVZP, a.s. jsou opět, jako v předchozích letech, občané Vietnamu před občany Ukrajiny a Ruska. Občané Vietnamu se podíleli na celkovém počtu pojištěných cizinců 37,6 % (15 702 osob), občané Ukrajiny 18,7 % (7 797 osob) a cizinci z Ruska 9,8 % (4 095 osob). Zdravotní péči čerpali nejvíce občané Ukrajiny (29,9 %, tj. 2 945 osob), Vietnamu (21,3 %, tj. 2 095 osob) a Ruska (13,2 %, tj. 1 300 osob).

Tabulky 6-2. a 6-3. Čerpání zdravotní péče cizinci

Údaje o čerpání zdravotní péče cizinci se sledují na ročním výkazu V (MZ) 1-01, který vyplňují pouze nemocnice. Jde o cizince, kteří hradí zdravotní péči ze smluvního zdravotního pojištění, pojištění uzavřeného v zahraničí, hotově nebo je zdravotní péče hrazena státními orgány (Ministerstvem zdravotnictví ČR, Ministerstvem vnitra ČR, Ministerstvem spravedlnosti ČR, krajskými úřady apod.). Zároveň jsou v počtu cizinců uvedeni i žadatelé o azyl, kteří jsou ubytováni v azylových zařízeních Ministerstva vnitra ČR a za které je zdravotní péče hrazena Ministerstvem vnitra ČR.

Ve výkazu nejsou uvedeni cizinci, kteří čerpají zdravotní péči z veřejného zdravotního pojištění.

Tabulky 6-2. a 6-3. uvádějí data za nemocnice za zdravotnictví celkem. Znamená to, že jsou vedle nemocnic resortu zdravotnictví uvedeny i nemocnice Ministerstva obrany ČR a Ministerstva spravedlnosti ČR. V České republice byla v nemocnicích v roce 2007 poskytnuta zdravotní péče 69 770 cizincům. Z toho bylo ošetřeno 36 169 cizinců ze zemí Evropské unie. Počet ošetřených cizinců je srovnatelný s rokem 2006, kdy bylo ošetřeno celkem 69 210 cizinců.

Zdravotní péče byla poskytnuta opět, jako v předchozích letech, nejčastěji občanům Slovenska (20,2 %, tj. 14 080 osob). Následují cizinci ze skupiny zemí „ostatní“ (17,4 %, tj. 12 162 osob), Ukrajiny (14,5 %, tj. 10 114 osob), Německa (10,0 %, tj. 6 989 osob) a „ostatní země bývalého SSSR“ (8,0 %, tj. 5 590 osob). V hrazení zdravotní péče převažovalo u občanů Slovenska zahraniční pojištění, u občanů Ukrajiny, Německa a „ostatních zemí bývalého SSSR“

placení hotově. Z ošetřených cizinců celkem bylo nejvíce pacientů ve věkové skupině 20 - 59 let (69,2 %).

Z hlediska územního členění bylo nejvíce cizinců v roce 2007 ošetřeno v nemocnicích v Praze (42,7 %, tj. 29 760 osob), dále v Jihomoravském kraji (11,0 %, tj. 7 646 osob) a v Karlovarském (7,8 %, tj. 5 488 osob). Kraje s nejmenším počtem ošetřených cizinců jsou kraje Pardubický (1,3 %, tj. 895 osob), Vysočina (1,4 %, tj. 976 osob) a kraj Zlínský (1,4 %, tj. 989 osob).

Zdravotní péče poskytnutá cizincům v nemocnicích ČR si vyžádala náklady celkem ve výši 443 958 tis. Kč. Z celkových nákladů 52,3 % představovaly náklady na pacienty z EU, a to v celkové výši 232 171 tis. Kč. Nejvyšší náklady za poskytnutou zdravotní péči vykazovali pacienti ze Slovenska (110 377 tis. Kč), dále „ostatní“ (91 847 tis. Kč), z Ukrajiny (55 776 tis. Kč) a z Německa (27 211 tis. Kč).

Nejčastějším způsobem platby cizinců za zdravotní péči zůstává nadále i v roce 2007 úhrada v hotovosti (34,8 %). Podíl uhrazených nákladů na zdravotní péči z celkových nákladů činil cca 84 %. Neuhrazeno po lhůtě splatnosti za zdravotní péči poskytnutou cizincům zůstalo k 31. 12. 2007 celkem 46 637 tis. Kč, tj. 10,5 % z celkové výše nákladů na zdravotní péči.

Polovinu všech vykázaných nákladů na zdravotní péči poskytnutou cizincům v krajích činila Hl. m. Praha (230 893 tis. Kč). Na druhém místě z hlediska výše nákladů byl Jihomoravský kraj (12 % tj. 53 260 tis. Kč).

Tabulka 6-4. Hospitalizovaní cizinci v nemocnicích podle příčin hospitalizace v roce 2007

Tabulka o hospitalizovaných cizincích v nemocnicích ČR informuje o nemocnicích všech resortů.

Do roku 2005 byli v tabulce 6-4. vykázaní pouze cizinci s přechodným pobytem. Od roku 2006 jsou zde uvedeni cizinci bez ohledu na délku pobytu na území ČR. Vysoký nárůst počtu případů hospitalizace cizinců v nemocnicích proti roku 2005 souvisí se změnou sledování cizinců v Národním registru hospitalizovaných, kdy byla zavedena položka „Příslušnost k EU“.

V roce 2007 poklesl počet případů hospitalizace cizinců proti roku 2006 o 26,7 %, na celkový počet 31 688 případů. Nejčastějším důvodem hospitalizace cizinců bylo těhotenství, porod a šestinedělí. Následovaly poranění a otravy, faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotními službami (jedná se např. o prohlídky a vyšetření, které vyžadují hospitalizaci, pozorování po úrazu nebo při podezření na určitá onemocnění apod.) a nemoci oběhové soustavy. Nejméně cizinců bylo hospitalizováno, stejně jako v předchozích letech, z důvodů nemocí krve, krvetvorných orgánů a některých poruch týkajících se mechanismu imunity.

V roce 2007 bylo na lůžkových odděleních nemocnic ČR evidováno celkem 2 276 tis. hospitalizací. Počet případů hospitalizace cizinců, kdy se jedná o cizince bez ohledu na délku pobytu na území v ČR, činil z celkového počtu hospitalizací 1,4 %.

Tabulky 6-5. a 6-6. Potraty cizinek

Všechny druhy potratů provedené ve zdravotnických zařízeních ČR podléhají hlášení „Žádost o umělé přerušení těhotenství (UPT), hlášení potratu a mimoděložního těhotenství“. Toto hlášení se vyplňuje též za cizinky s trvalým a dlouhodobým pobytem na území ČR. Cizinky s přechodným pobytem a turistky se nesledují.

V roce 2007 bylo v České republice evidováno 2 658 potratů cizinek, což znamená růst oproti minulému roku o 16,3 %. Z toho připadlo 2 035 (77 %) na umělá přerušení těhotenství. Také v počtu miniinterrupcí nastal oproti předchozím letům růst o 14,5 % (1 578 v roce 2007 a 1 378 v roce 2006).

Z umělých přerušení těhotenství (UPT) bylo 8,6 % provedeno ze zdravotních důvodů. Miniinterrupce tvořily 78 % všech UPT.

Od roku 2002 docházelo k postupnému poklesu celkového počtu potratů cizinek (z 2 751 v roce 2001 a na 2 238 v roce 2005). Od roku 2006 byl zaznamenán růst počtu potratů proti předchozímu roku, v roce 2006 bylo evidováno celkem o 47 potratů více, v roce 2007 už se

jednalo o 373 potratů více proti roku 2006. Zároveň došlo k růstu počtu UPT z 1 744 v roce 2006 na 2 035 případů v roce 2007.

Hodnocení údajů podle jednotlivých krajů je ovlivněno největším soustředěním cizinců v Hl. m. Praha a Středočeském kraji, kde je nejvyšší podíl potratů z celé ČR.

V roce 2007 bylo u českých občanek hlášeno 38 259 potratů, celkem (včetně cizinek) pak bylo hlášeno 40 917 potratů. Znamená to, že podíl cizinek na celkovém počtu potratů nahlášených v ČR oproti roku 2006 vzrostl a činil 6,4 %.

Tabulka 6-7. Nově hlášená onemocnění TBC v ČR podle země narození nemocného

Tabulka se týká počtu nově hlášených onemocnění tuberkulózou (TBC) v ČR podle země narození nemocného, nemusí jít o cizince.

V roce 2007 bylo celkem nově hlášeno 871 případů onemocnění TBC, tj. o 10,5 % méně než v roce předchozím. Cizinci se na celkovém počtu onemocnění TBC podíleli cca 17,6 %.

* * * * *

Kapitola 6 o zdravotní péči o cizince v České republice za rok 2007 je publikována ve stejném rozsahu jako v roce 2006. Data jsou uvedena za zdravotnictví celkem. Do roku 2002 (včetně) byla data v tabulkách publikována pouze za resort zdravotnictví.

Ze srovnání dat o čerpání zdravotní péče cizinci v České republice v roce 2007 proti minulému roku vyplývá, že s PVZP, a.s. uzavřelo smluvní zdravotní pojištění o 1 549 cizinců více, což znamenalo nárůst o 3,8 %. Ten je provázen mírným růstem počtu cizinců čerpajících z tohoto pojištění zdravotní péči.

Údaj o počtu cizinců ošetřených v nemocnicích je srovnatelný s údajem za rok 2006, kdy bylo ošetřeno 69 210 osob. Srovnatelný počet ošetřených cizinců v nemocnicích s rokem 2006 byl spojen s mírným poklesem celkových nákladů na zdravotní péči o 14 mil. Kč.

Velký nárůst počtu případů hospitalizací u cizinců od roku 2006, byl způsoben upřesněným vykazováním cizinců v registru hospitalizovaných, kde již nejsou sledováni pouze cizinci s přechodným pobytem, ale cizinci bez ohledu na délku pobytu na území ČR. V roce 2007 však došlo ve srovnání s rokem 2006 k celkovému poklesu hospitalizací u cizinců. Klesající tendence pokračuje v počtu nově hlášených onemocnění TBC.

Celkově lze shrnout, že v roce 2007 došlo u sledovaných údajů k růstu smluvně pojištěných cizinců s PVZP, a.s. včetně čerpání tohoto pojištění. Zároveň byl zaznamenán, proti předchozím letům, nárůst počtu evidovaných potratů provedených v ČR u cizinek. Ostatní údaje v uvedených tabulkách vykazují srovnatelné nebo nižší údaje s rokem 2006.